

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Cap. 5. Circa Assecurationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

bus seu vicibus potest plus lucrari, v. gr. si ludo exponat decem, & à socio alia decem lucratur, si omnes viginti nummos voluerit ludo exponere, poterit vna vice lucrari alios viginti, & sic deinceps. Quia in his casibus nulla iniquitas reperitur. Molina *tractat. secunda d. 519. numero quart. Sylu. 2. 2. questione 168. ar. tit. 3. concl. 2.* Diana p. 1. *tr. de contr. resol. 67.* Bañes 2. 2. q. 32. a. 7. Sot. l. 4. de *inst. q. 5. a. 2.* Nauar. *sum. c. 17. n. 12.*

28

De collu-
deribus ve-
tito ludo.

Qui iussu vetito ludo intendens non soluere, vel solum repetere, non potest retinere, quæ fuerit lucratus. Quia dolus dat causam contractui, collusor enim non luderet, si sciret socium nolle soluere, aut velle solum repetere. Reginald. l. 10. n. 388. Lessi. lib. 2. cap. 28. d. 5. num. 31. Qui vero vetito ludo pecuniam amittit, eamque soluit, non potest propria auctoritate recuperare, nec illius compensatio-

nem sumere, quamvis illud se per Iudicem recuperare daret. Quia qui lucratus est sine dolo, violentia, & ab eo, qui alienare potest, & in eo contractu nihil aliud reperitur, nisi sola legis prohibitio, iuste retinet pecuniam, eiusque dominium habet, quousque Iudicis sententia condemnatur. Medina de *rest. quest. 22. corollar. 3.* Valent. 2. 2. d. 5. q. 6. p. 5. dub. 8. Bañes 2. 2. q. 32. a. 7. dub. penult. Diana *part. 7. tract. 9. resol. 22.*

Quando luditur pecunia absente in ludo vetito, præstita fide de soluendo, stando in iure civili communi is qui amittit, non tenetur in conscientia soluere creditori, nisi forte iurauerit, se solumrum, quod perderet. Quia iure Cæsarco sancitur, ut victus non cogatur soluere. *Auth. de alcarum. C. de relig. & sumpt. funer. Sanch. l. 2. sum. c. 23. n. 144.* Nauar. *sum. c. 20. n. 17.* Lessi. l. 2. c. 28. d. 4. n. 24. *Con. ad reg. peccat. p. 2. §. 4. n. 8.*

SECTIO SECVNDA.

Dubia de Contractibus Fortunæ.

CAPVT V.

Circa Affecuratiōem.

DVBIUM I.

An semper sit licitus, Affecuratiōis contractus?

29
Non sem-
per est li-
citus.

ON semper est licitus, sed solum, quando ille idem, qui alias operam suam debebat ad conseruationem rei alicuius adhibere, rursus pro interesse moderato periculum illius in se suscipit, v. gr. si nauta periculum in se suscipiat mercium, quas in naui deportat. Quia tunc affecuratio deseruit, ut maiori ille diligentia suo muneri satisfaciatur. Secus vero, quando qui periculum suscipit, nullam adhibiturus est operam, aut diligentiam ad rei conseruationem. Quia hæc affecuratio non est reipublicæ utilis, nec deseruit, nisi ut hi affecuratores otiosi suis in domibus locupletentur, sicut lafores. Sic Contrad. de *contr. her. quæstione 71.*

30

Licitus est
semper.

Semper quidem est licitus seruatis conditionibus, quas *sect. 1.* expressi. Quia contractus hic publicum cedit in bonum, ut mercatores audeant merces suas ex vno ad alium locum cum maiori securitate transportare. Ita

omnes Doctores teste Lugo *to. 2. de inst. d. 31. numero 93.*

Profecto de huius contractus honestate solus Conradus dubitauit, cuius sententiam merito omnes alij rejiciunt. Nam præterquam-
31
Hoc mihi
certum.

ditiones sicut in alijs asseruari.

DVBIUM II.

Quis agnouit ex Astrologia, non fore tempestates, vel ex amicis litteris Piratas omnino recessisse: Potest sine adhuc ordinariū pretium, et si magnum sit pro affecuratiōe petere ob magna tempestatis, ac Piratarum irruptionis pericula?

POTEST quidem, v. gr. tria in centum. Quia obligatio tanta passim æstimatur, eo quod magna sint pericula communiter occurrentia, nec minuit communem æstimationem notitia priuata causæ occultæ, quam ille habet. Sicut merces possunt vendi pretio communi ab eo etiam, qui priuatam scientiam habet de proxima abundantia. Sic Lessi. l. 2. cap. 28. dub. 4. numero 27.

Minime potest. Quia instat obligatio manifestandi vitium, & defectum intinsecum rei quæ est materia contractus, ut constat ex venditione, & alijs. Cum ergo materia huius contractus sit periculum quod suscipitur, si periculum tale non sit, vel sit minus, vel maius,
32
Potest qui-
dem.
33
Non potest

Sect. II. de Contract. Fortunæ. 223

& alius intrinsecè ab eo, quod apparet: id totum debet manifestari ad contractus iustitiam Ita Cardin. de Lugo tom. secund. de iust. d. 31. num. 97.

³⁴ *Hoc verius est, quod.* Hoc verius existimo, & idem esse, si dicat Lessius, non periculum, sed obligationem ad periculum huius contractus esse materiam. Nam quando periculum non est, vel est multo minus obligatio etiam ad illud periculum erit in se & intrinsecè multo lenior; & è contra quando periculum falsus est, obligatio erit in se etiam & intrinsecè maior. Parum autem refert quod passim tanti aestimetur: id enim pronenit ex ignorantia, non quidem circumstantiæ extinsecæ, sed ipsiusmet periculi, vel obligationis, quæ aestimatur esse talis cum talis non sit. Sicut quando gemma falsa aestimatur communiter vera, & magni pretij, non ideo venditor, qui scit esse falsam, potest carius illam vendere; quia defectus est in ipsa gemma intrinsecus. Quando autem merces venduntur pretio currenti a sciente futuram abundantiam non occultatur vitium oculum; quia merces non sunt minus, vel magis bonæ in se propter abundantiam, vel penuriam futuram.

DVBIVM III.

Si assuretur dimidia mercium pars generatim, perente media mercium parte assessor teneturne soluere partem perentis dimidiam?

³⁵ *Interrogatio.* Si designata sit pars assureta, illa remanente salva ad nihil tenetur illa autem perente, debet soluere valorem. Hoc certum. Quia si nulla pars designetur, sed media mercium pars generatim assuretur?

³⁶ *Tenetur solvere.* Perente quidem media mercium parte debet assessor soluere dimidium partis perentis. Quia cum nulla pars particulatim fuerit assureta, debet assurectio illa utriusque medietatis partem contingere. Sic Molina d. 507. §. solent.

³⁷ *Solvere non tenetur.* Non debet soluere assessor dimidium partis perentis. Quia verba illa assurectionis solum videntur significare, & promittere securitatem mercium saltem quoad mediam partem, hoc est, quod saltem media pars salva erit. Ita Cardin. Lugo tom. secund. de iust. d. 31. num. 102.

³⁸ *Hoc tenetur, & confir.* Hoc probabilius reputans exemplo exponam si habente duos filios in navigatione periculosa promittas securitatem, & redditum unius in consilio nullo designato solum significas, quod unus saltem manebit incolumis, nec assurectas singulorum dimidium. Sic ergo qui assurectat solum alteram mercium partem, non videtur promittere, nisi quod altera saltem pars erit incolumis. debet tamen tunc assurectionis pretium minus esse quam dimidium pretij, quod daretur pro assurectione totius; quia in hac singula partes, determinat assurectantur; & minus etiam quod daretur pro dimidia partis determinat assurectione: quia facilius est securari incolumem hanc, vel il-

lam partem disunctam, quam hanc determinatam. Sicut minus debetur pro assurectione vitæ unius ex duobus filiis indeterminatè, quicunque sit superstes, quam pro assurectione vitæ unius determinati.

DVBIVM IV.

Licitumne est, quando aliquid sub hasta venditur, aliquid promittere, & dare ei, qui pretium auferit, ob assurectionem venditionis?

³⁹ *Non licet.* Minus licet id accipi. Quia eo ipso videtur emptor totum id detrahare de iusto pretio rei, quod offert. Sic docti viri, quos consulti.

⁴⁰ *Licet plane.* Licet planè, & usitatum est in Hispania ad emptores alliciendos. Quia id reducitur ad assurectionis contractum: emptor enim assurectat venditorem quod res non vendetur minori pretio, & pro hac assurectione premium accipit obligans se vicissim ad venditionis securitatem pro iusto pretio, de quo periculum erat propter pecuniam emptorum. Ita Azor p. 3 l. 11. cap. 21. §. 3.

⁴¹ *Hoc mihi certum.* Hoc mihi certum. Addiderim, sicut assurectari possunt merces, ita & lucrum in mundanis assurectari posse. Molina §. Hic contractus cum Socertum. Potest etiam libertas assurectari, si precium sit captivitat. Azor. parte tertia l. 1. c. 18. §. 6. Item vita alicuius, quidquid alij dixerint, quos impugnat Azor. ibi. §. 8. & Molina uti sup. Sic enim assurectari solet vita Episcopi, vel beneficiarij accipientis pecunias mutuo ad solvendum pro Bulla.

CAPVT VI.

Circa sponsonem, & lucrum per sortes.

DVBIVM V.

Potestne sponsio acceptari, ac lucrum retineri, quando habens quis certitudinem protestatur alteri, se esse certum, nec velle, aut posse spondere: & tamen alium contemnit, ac vult spondere, non obstante illa certitudine?

⁴² *Nonnulla suppono.* **O**NSENTIVNT omnes regulariter loquendo te non posse lucrum accipere cum certus eras de eventu, vel de veritate rei quam spondendo affirmabas. Ille
T 4 autem